

24 december 2009

Statistisch Bulletin

09

no.

51

Jaargang

65

Verklaring van tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
–	= nihil
2008–2009	= 2008 tot en met 2009
2008/2009	= het gemiddelde over de jaren 2008 en 2009
2008/'09	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz. beginnend in 2008 en eindigend in 2009

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

( ) Achter de titel is het nummer met de laatst gepubliceerde overeenkomstige tabel.

Inhoud

Arbeid en sociale zekerheid

- Werkloze beroepsbevolking (3-maandsgemiddelden), sept.–november 2009. pag. 4 en 5

Bouwen en wonen

- Toegevoegde waarde van de bouwnijverheid; volumemutaties, oktober. 2009. pag. 5

Inkomen en bestedingen

- Consumentenconjunctuuronderzoek, december 2009. pag. 3

Meer recente gegevens

Het *Statistisch Bulletin* biedt cijfers over slechts een beperkt aantal onderwerpen. In onze databank *StatLine* staan gegevens van *alle* beschikbaar gekomen CBS-statistieken. U vindt daar ook een [overzicht](#) van statistieken waarvan de cijfers de laatste zeven dagen zijn geactualiseerd.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Omslag

TelDesign, Rotterdam

Inlichtingen

Tel. (088) 570 70 70
Fax (070) 337 59 94
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

Internet

www.cbs.nl

Teletekst

Conjunctuur: pag. 506 en 507

ISSN: 0166-9680
0300109510 A-1

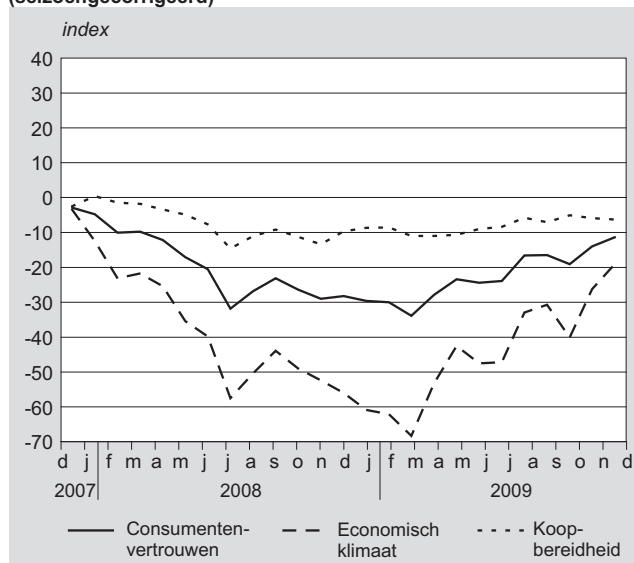
© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen, 2009
Verveelvoudiging is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

Consument minder somber

Consumenten zijn minder pessimistisch. Het consumentenvertrouwen verbeterde van -14 in november naar -11 in december. De stemming is in de loop van het jaar gestaag verbeterd. Dit komt vooral doordat consumenten minder negatief oordelen over het economisch klimaat.

Het oordeel over het economisch klimaat verbeterde in december met 7 punten en kwam uit op -19. De consument keek minder somber terug op de economische situatie in de afgelopen maanden dan in november. Ook de stemming over de toekomstige economische situatie werd positiever. Van de vijf deelvragen van het consumentenvertrouwen is dit de enige waar er meer optimisten zijn dan pessimisten. De koopbereidheid van consumenten veranderde nauwelijks. Deze deelindicator schommelt al enkele maanden rond de -6. De kijk van consumenten op hun eigen financiële situatie in de afgelopen twaalf maanden verslechterde licht, die op de eigen financiële situatie in het komend jaar bleef onveranderd. Het oordeel over de vraag of de tijd gunstig is voor het doen van grote aankopen verbeterde iets.

Consumentenvertrouwen, economisch klimaat en koopbereidheid (seizoengecorrigeerd)

Consumentenconjunctuuronderzoek 1)

(47)

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
<i>Index van consumentenvertrouwen 2)</i>												
2003	-36	-39	-38	-38	-36	-36	-40	-33	-33	-33	-30	-29
2004	-32	-24	-27	-26	-28	-25	-21	-19	-21	-24	-26	-29
2005	-26	-23	-22	-16	-22	-26	-23	-27	-26	-22	-19	-16
2006	-14	-14	-9	-6	-3	5	2	4	7	8	6	8
2007	13	11	10	12	13	17	14	14	0	-1	-3	-3
2008	-5	-10	-10	-12	-17	-21	-32	-27	-23	-26	-29	-28
2009	-30	-30	-34	-28	-23	-24	-24	-17	-17	-19	-14	-11
<i>Index van het economisch klimaat 2)</i>												
2003	-62	-66	-67	-64	-58	-56	-64	-49	-49	-50	-41	-41
2004	-46	-31	-35	-35	-39	-32	-26	-22	-23	-29	-31	-37
2005	-35	-25	-20	-10	-22	-30	-28	-32	-29	-20	-15	-9
2006	-8	-8	-1	6	9	22	15	18	22	26	22	22
2007	28	24	21	22	22	29	22	22	-4	-3	-7	-3
2008	-13	-23	-22	-25	-35	-40	-58	-50	-44	-49	-52	-56
2009	-61	-62	-68	-53	-42	-47	-47	-33	-31	-40	-26	-19
<i>Index van de koopbereidheid 2)</i>												
2003	-19	-20	-20	-21	-21	-22	-24	-23	-23	-22	-22	-20
2004	-23	-20	-22	-20	-20	-19	-19	-17	-19	-22	-22	-25
2005	-21	-22	-23	-20	-22	-23	-20	-24	-25	-24	-21	-20
2006	-18	-17	-15	-13	-11	-7	-6	-6	-3	-3	-5	-2
2007	3	1	3	6	6	9	8	9	2	0	0	-2
2008	0	-1	-2	-3	-5	-8	-15	-11	-9	-11	-13	-10
2009	-9	-9	-11	-11	-11	-9	-8	-6	-7	-5	-6	-6

1) Dit onderzoek wordt medegefinancierd door de Europese Commissie; netto steekproef aantal is 953 in de maand december 2009. Voor berekeningswijze van de indexen zie de publicatie Gebruikershandboek Consumentenconjunctuuronderzoek 1972-1992 (SDU/uitgeverij, 1994).

2) Na correctie voor seizoeninvloeden. De seizoencorrectie wordt in januari van elk jaar aangepast. Hierdoor zijn verschillen mogelijk met eerder gepubliceerde uitkomsten.

Werkloosheid neemt verder toe

In de periode september-november 2009 waren gemiddeld 400 duizend personen werkloos. Dit komt overeen met 5,2 procent van de beroepsbevolking. Een jaar eerder was dit nog 3,6 procent. Uit cijfers van UWV blijkt dat het aantal niet-werkende werkzoekenden tot 35 jaar sterk is toegenomen. Het aantal lopende WW-uitkeringen nam in een jaar tijd toe met 133 duizend tot 297 duizend.

CBS en UWV publiceren voortaan maandelijks de belangrijkste uitkomsten over werkloosheid in een gezamenlijk persbericht. Het CBS publiceert daarmee de uitkomsten over de werkloze beroepsbevolking en UWV over niet-werkende werkzoekenden en WW-uitkeringen.

Stijging 10 duizend per maand in afgelopen halfjaar

De voor seizoen gecorrigeerde werkloosheid kwam in de periode september–november 2009 uit op 412 duizend personen, 9 duizend meer dan de vorige driemaandsperiode. Vanwege het steekproefkarakter van de cijfers is het overigens beter om de ontwikkeling over een wat langere periode te bekijken. In het afgelopen halfjaar steeg de werkloosheid met gemiddeld ongeveer 10 duizend per maand.

In de periode september-november was het aantal werklozen 121 duizend hoger dan dezelfde periode een jaar eerder. Onder mannen steeg het aantal werklozen met 70 duizend tot 201 duizend. Bij de vrouwen was de toename in een jaar tijd 51 duizend. Daarmee kwam het aantal werkloze vrouwen uit op 200 duizend, vrijwel gelijk aan het aantal werkloze mannen. Het werkloosheidspercentage is bij vrouwen echter nog altijd hoger dan bij mannen.

Sterkste groei werkzoekenden tot 35 jaar

Het aantal niet-werkende werkzoekenden (nww) bij UWV WERKbedrijf nam in november 2009 toe met 7 duizend tot 501 duizend. Vergeleken met een jaar geleden nam het aantal nww toe met 91 duizend. Dit is een toename van 22 procent. In alle leeftijdsgroepen was sprake van een toename. Bij de jongeren tot 25 jaar en de 25–35 jarigen was de toename met respectievelijk 58,7 procent en 45,8 procent het grootst.

Aantal WW-uitkeringen stijgt verder

Eind november komt het aantal lopende WW-uitkeringen uit op 297 duizend, dat is 133 duizend meer dan een jaar geleden. Een deel van de toename is toe te schrijven aan deeltijd-WW. In november kwamen er ruim 39 duizend nieuwe WW-uitkeringen bij en werden er bijna 32 duizend WW-uitkeringen beëindigd. Bijna de helft werd beëindigd vanwege werkhervatting.

Technische toelichting

Dit is een gezamenlijk persbericht over de werkloze beroepsbevolking van het CBS en de niet-werkende werkzoekenden en de WW-uitkeringen van UWV.

De officiële werkloosheid in Nederland is het cijfer van de werkloze beroepsbevolking. Dat zijn alle personen van 15–64 jaar zonder werk (of met werk voor minder dan twaalf uur per week), die actief op zoek zijn naar betaald werk voor twaalf uur of meer per week en daarvoor beschikbaar zijn.

De cijfers over de werkloze beroepsbevolking zijn voornamelijk gebaseerd op de Enquête Beroepsbevolking, een steekproefonderzoek dat maandelijks onder dertigduizend mensen in Nederland wordt gehouden. De uitkomsten van dit onderzoek kennen een onnauwkeurigheidsmarge. Voor het beoordelen van de ontwikkeling van de werkloosheid is het daarom beter de uitkomsten over een wat langere periode te bekijken.

Het seizoen is van invloed op het niveau van de werkloosheid. Om de seizoensinvloeden te neutraliseren worden ook de voor seizoeninvloeden geschoonde werkloosheidscijfers gepubliceerd. De seizoengecorrigeerde reeks wordt iedere maand met het beschikbaar komen van nieuwe cijfers opnieuw vastgesteld. Hierdoor kunnen eerder gepubliceerde cijfers zijn bijgesteld. Op de website van het CBS (www.cbs.nl) staat een korte toelichting op de seizoencorrectie.

Niet-werkende werkzoekenden van UWV

Uit de administratie van UWV WERKbedrijf worden maandelijks cijfers afgeleid over het aantal niet-werkende werkzoekenden (nww). Mensen die op zoek zijn naar werk kunnen zich inschrijven bij UWV WERKbedrijf. Mensen die een WW- of bijstandsuitkering ontvangen zijn verplicht zich in te schrijven bij UWV WERKbedrijf. Op www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie is de Nieuwsflits Arbeidsmarkt te downloaden, waarin naast uitgebreide informatie over het aantal niet-werkende werkzoekenden gedetailleerde gegevens zijn opgenomen m.b.t. het aantal ingediende vacatures, ontslagaanvragen- en vergunningen en WW-uitkeringen.

Belangrijkste verschillen tussen werkloze beroepsbevolking (CBS) en niet-werkende werkzoekenden (UWV)

Beide groepen vallen slechts ten dele samen. Een belangrijk deel van de niet-werkende werkzoekenden wordt niet tot de werkloze beroepsbevolking gerekend omdat zij niet actief naar werk zoeken of niet op korte termijn beschikbaar zijn. Het gaat hierbij o.a. om personen die een opleiding/training volgen om ze (beter) geschikt te maken voor de arbeidsmarkt. Andersom staan veel werklozen zonder recht op een uitkering (vooral jongeren en herintreders) niet ingeschreven bij UWV.

Meer informatie over beide begrippen staat in een gezamenlijk artikel van het CBS en UWV WERKbedrijf dat u kunt vinden op de website van het CBS (www.cbs.nl) of UWV WERKbedrijf (www.werk.nl).

het bereiken van de maximale uitkeringsduur. Bij de WW wordt onderscheid gemaakt tussen 4-weekse en 5-weekse verslagperiodes. In 2009 zijn januari, april, juli, oktober en december 5-weekse verslagperiodes.

WW-uitkeringen

UWV geeft op basis van de Werkloosheidswet (WW) een uitkering aan werknemers die buiten hun schuld hun baan zijn kwijtgeraakt. Het aantal WW-uitkeringen heeft betrekking op ontslagwerkloosheid en deeltijd-WW uitkeringen. Het aantal WW-uitkeringen is exclusief werkloosheid als gevolg van betalingsonmacht bij faillissementen, werktijdverkortingen en 'onwerkbaar' weer. De belangrijkste redenen om een WW-uitkering te beëindigen zijn werkhervatting en

Effecten deeltijd-WW

Sinds 2 april 2009 kunnen werkgevers voor hun werknemers deeltijd-WW aanvragen. Personen die vallen onder de deeltijd-WW behoren in het algemeen niet tot de werkloze beroepsbevolking en ook niet tot de niet-werkende werkzoekenden (nww). Wel tellen de deeltijd-WW uitkeringen mee bij het aantal WW-uitkeringen zoals gepubliceerd in dit persbericht.

Werkloze beroepsbevolking¹⁾ (3-maandsgemiddelden)

(47)

	Dec.– febr.	Jan.– maart	Febr.– april	Maart– mei	April– juni	Mei– juli	Juni– aug.	Juli– sept.	Aug.– okt.	Sept.– nov.	Okt.– dec.	Nov.– jan.
	x 1 000											
2001	273	277	262	237	232	246	250	256	237	243	242	249
2002	271	282	290	273	288	310	325	321	312	314	316	318
2003	332	369	384	385	397	407	405	408	400	420	423	451
2004	474	503	500	496	485	484	477	457	458	466	472	479
2005	495	516	514	501	492	497	488	476	456	459	447	450
2006	454	460	447	430	407	415	400	407	390	390	377	374
2007*	384	401	375	354	346	363	342	328	307	306	301	308
2008*	321	336	326	313	310	308	294	284	276	280	285	298
2009*	314	341	360	358	373	386	390	394	387	400		

Verandering t.o.v. een jaar eerder

2002	-2	5	28	36	57	64	75	65	75	70	75	69
2003	60	87	93	112	109	97	80	86	88	106	106	133
2004	142	134	117	111	88	77	72	49	58	46	49	27
2005	21	13	13	5	6	13	11	20	-2	-7	-26	-29
2006	-40	-56	-67	-71	-85	-82	-88	-69	-66	-69	-70	-76
2007*	-70	-59	-72	-77	-61	-53	-59	-79	-83	-84	-76	-66
2008*	-63	-65	-50	-41	-36	-55	-47	-45	-31	-27	-16	-10
2009*	-7	5	34	45	63	78	96	110	111	121		

Na verwijdering van seizoeninvloeden

2001	273	262	250	236	232	236	248	259	248	248	255	257
2002	271	266	276	271	289	299	324	325	325	321	331	325
2003	329	350	368	382	397	396	404	413	415	430	439	458
2004	470	482	484	492	485	473	476	462	474	477	489	486
2005	491	496	497	497	491	485	486	482	471	471	463	458
2006	452	442	431	426	405	403	398	413	405	402	393	382
2007*	383	383	360	349	344	350	339	334	322	317	317	316
2008*	320	319	310	309	307	295	292	290	291	291	301	306
2009*	312	323	344	354	371	373	388	400	403	412		

¹⁾ Werkloze beroepsbevolking van 15–64 jaar.

Toegevoegde waarde van de bouwrijverheid; volumemutaties t.o.v. de overeenkomstige periode van het voorgaand jaar

(47)

	2007	2008	2008		2009						Nov. '08– okt. '09			
			4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	jan.–okt.	
	%													
Toegevoegde waarde	5,2	5,8	0,8	-0,3	-5,9	-7,9	-5,6	-6,5	6,8	-20,3	-10,2	-10,4	-5,2	-4,7

Toegevoegde waarde is gedefinieerd als het verschil tussen de productiewaarde en de waarde van het verbruik. De cijfers zijn niet voor seizoeninvloeden gecorrigeerd. Een verdere detaillering naar bedrijfsklassen is niet beschikbaar. De cijfers zijn aangepast aan de gereviseerde Nationale rekeningen 2008 en aan de Kwartaalrekeningen.